

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי כ"ב בסיון תשע"ד

בס"ד

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

תענית - ט'

1. באלו פסוקים אחז הינוקא של ריש לקיש, כשמצאו ר' יוחנן?

- א. "עשר תעשר". ופרש לו ר' יוחנן עשר בשביל שתתעשר, ותנסה את הקב"ה. שאלו: והרי כתוב "לא תנסו את ה'", ענה לו: רק כאן מותר, שנא': "ובחנוני נא בזאת וכו' עד בלי דו" - עד שיבלו שפתותיכם מלומר די. אמר הינוקא אם הייתי מגיע בלימודי לשם לא הייתי צריך לך ולרבוך.
- ב. "אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו". ותמה ר' יוחנן, הרי מה שבכתובים נרמז בתורה, והיכן מצינו? ענה לו הינוקא: "ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלוקים לנו". הרים ר"י עיניו להביט בו, מיד אמו של הינוקא אמרה לו: צא! כדי שלא יעשה לך מה שעשה לאביך שנתן בו עיניו והמיתו.

2. אלו מתנות טובות נתנו לעם ישראל ע"י שלשה פרנסים טובים?

- באר בזכות מרים, עמוד ענן בזכות אהרון, ומן בזכות משה. וכשמתה מרים נסתלק הבאר וחזר בזכות שניהן. וכשמת אהרן נסתלקו ענני הכבוד והכנעני שמע וסבר שניתן רשות להלחם עם ישראל. ואל תקרי 'ויראו' כל העדה אלא 'וייראו' שנתגלו כי - שהרי גזע אהרן. [כי משמש בד' לשונו] וחזרו שניהם בזכות משה וכשמת משה נסתלקו כל המתנות. ולזה כוונת הפסוק "ואכחיד את שלושת הרועים בירח אחד" [ואין לומר שהכוונה לרועים עצמם, שהרי הם לא מתו בירח אחד]. והטעם שכאן שלושת המתנות היו בשביל יחיד - משה, כיון שהתפלל עבור הרבים נחשב כרבים. אבל בסתם יחיד אין הקב"ה שולח שפע פרנסה לעולם בגללו. אמנם מטר יתכן שירד לעולם אפילו בשביל יחיד. ריש לקיש הוכיח שמטר יורד ליחיד מהפסוק "שאלו מה' מטר... לאיש עשב בשדה" שיתכן שירדו לאיש מסוים ויתכן אף לעשב מסוים. וכמו רב דניאל שהיה מסייר בגינתו ואומר זאת צריכה מים וזאת לא צריכה וירד היכן שצריכה.

3. אלו מעשים למדנו בענין התלמידים שרבים - רב פפא נפגע מהם?

- א. כשרבא נפטר הלכו שלושת תלמידיו ללמוד אצל ר"פ, וכל פעם שר"פ אמר שמועה שלא הסתברה להם, היו מרמזים זה לזה. ונפגע ר"פ. הקריאו לו בחלום "ואכחיד את שלושת הרועים" לרמוז שרועים להמיתם. למחרת כדי להצילם אמר להם שילכו לשלום.
- ב. רב שימי היה מקשה הרבה קושיות לר"פ. יום אחד ראהו נופל על פניו ואמר בתפלתו: "יצילני ה' מהבושה הבאה לי ע"י שימי", ומאז קבל על עצמו שתיקה ולא הקשה.

4. ה' עושה חזיונים" מלמד שכל צדיק הקב"ה עושה לו חזיו בפני עצמו. חזיו הכוונה פורחות. מהם פורחות?

- ענן קלוש מתחת לענן עבה - סימן למטר שבא. ואמר רב יהודה שכשיורד גשם דק לפני הגשם הרגיל סימן שיבוא גשם [והסימן: נפה שתחילה הדק ואח"כ הסובין] וכשיורד הגשם הדק אחר הרגיל סימן שיפסק. [והסימן: צואת עיזים שבתחילה הגסה ואח"כ הדקה]

5. אלו דברים ראה עולא כשנזדמן לבלב?

- א. עננים פורחות ואמר לכולם פנו הכלים מהשדה, שעומד לבא גשם. אמנם לא הגיע הגשם. אמר: כמו שהבבלים משקרים כך משקרים סימני העננים.
- ב. סל תמרים הנמכר בזוז והתנפלא כיצד לא עוסקים בתורה בשפע כזה. ובלילה התמרים גרמו לו צער במעיו ואמר אע"פ שקונים סל סכינים בזוז עדין עוסקים בתורה?

6. מהיכן מגיעים מימי הגשמים לעולם?

- ר' אליעזר: מהאוקינוס ואד יעלה מן הארץ [לרקיע] והשקה וכו' ובעננים המים המלוחים מתמתקין.
- ר' יהושע: ממים העליונים והפירוש "אד יעלה" שהעננים עולים לרקיע, פותחין פיהם כנוד ומקבלים מי מטר ומנוקבין ככברה, ושופכות טיפות על הקרקע. ובין טיפה לטיפה כמלא נימא. ללמדך: שגדול יום הגשמים כיום שנבראו שמים וארץ.
- ופירוש הפסוק "משקה הרים מעליותיו" לר' יהושע: ממים העליונים. ולר"א: כיון שעולים לשם נקרא מעליותיו.
- וכמו שמוכרחים לפרש הפסוק "אבק ועפר מן השמים" ופירוש הפסוק "כונס כנד מי הים נותן באוצרות תהומות" לר' אליעזר שהתהומות מהים גרמו לאוצרות התבואה להתמלאות. לר' יהושע הפסוק עוסק בבריאת העולם שכינס המים בתהומות באוצרות.